

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS

2005 m. gegužės 16 d. Nr. 1030-5-30

Vilnius

Audituojamas subjektas – Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Tarnyba), adresas Savanorių pr. 2, Vilnius. Identifikavimo kodas – 8860825. Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos yra Vyriausybės biudžetinė įstaiga, kuri užtikrina valstybės sienos neliečiamumą ir įgyvendina valstybės sienos apsaugos politiką.

Finansinis auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės finansinio audito 3-ojo departamento direktoriaus V. Budriūno 2004 m. rugpjūčio 09 d. pavedimu Nr. 1030-5.

Audito užduotis

Įvertinti Tarnybos vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2004 metų finansinių bei kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą, dalis.

Ataskaita apima tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje, kuri bus parengta pagal Valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 (Valstybės kontrolieriaus 2004 m. sausio 20 d. įsakymo Nr. V-12 redakcija) patvirtintus Valstybinio audito reikalavimus.

Audituojamu laikotarpiu Tarnybai iki 2004-02-18 vadovavo Algimantas Songaila, o Jurgis Jurgelis - nuo 2004-02-26, Biudžeto planavimo ir apskaitos valdybos viršininku vyriausiuoju finansininku dirbo Kęstutis Pileckas.

Audito atlikimo tvarka ir audituotos sritys

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir Valstybės kontrolės finansinio audito 3-ojo departamento direktoriaus V. Budriūno patvirtintą planą, taikant nestatistinį pavyzdžių atrankos metodą. Ištirta vidaus kontrolė ir rizikos faktoriai, susiję su įstaigos veikla ir apskaitos sistemomis.

Parengtos audito programos (darbo užmokesčio, ilgalaikio, trumpalaikio turto ir atsargų, pinigų banke ir kasoje, kitų išlaidų darbams, prekėms ir paslaugoms, sąmatų ir asignavimų apskaitos) ir atliktos savarankiškos, t.y. stebėjimo, skaičiavimo, tikrinimo, pokalbių, patvirtinimų ir analitinės procedūros. Surinkti įrodymai, reikalingi audito ataskaitai ir nuomonei apie 2004 metų finansines ataskaitas, pareikšti.

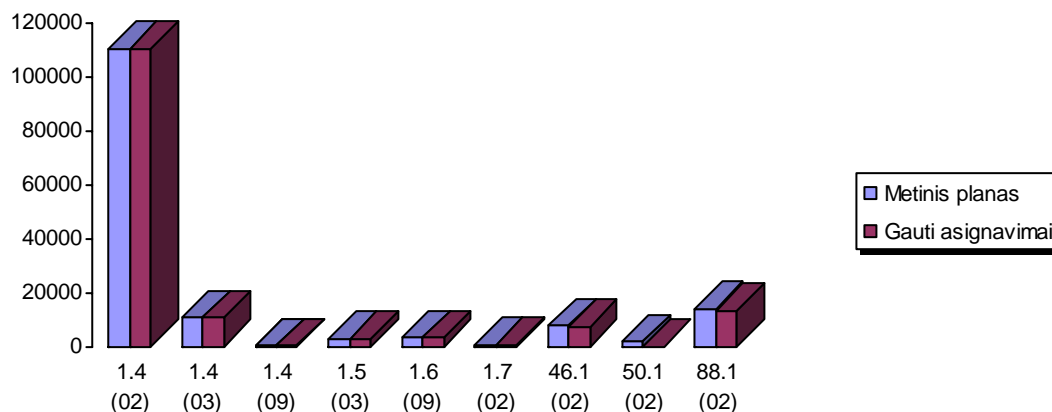
2004 m. finansinės veiklos rezultatai

1 lentelė. 2004 m. biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymas pagal programas

Tūkst. Lt

Programa	Funkcija	Į 2004 m. perkeltos neįsisavintos lėšos	2004 m. metinis planas	Gauti asignavimai	2004 m. nepateikta paraiškų	Metinio plano įvykdymas %
1.4	02.01.01.05	-	110527,5	110498,1	29,4	99,9%
1.4	03.01.01.02	-	10560,5	10560,5	-	100%
1.4	09.02.02.02	-	28,0	28,0	-	100%
1.5	03.01.01.03	-	2905,5	2905,5	-	100%
1.6	09.02.02.02	-	3263,0	3263,0	-	100%
1.7	02.01.01.05	-	700,0	613,5	86,5	87,6%
46.11	02.01.01.05	200,9	7571,7	7405,7	166,0	97,8%
50.1	02.01.01.05	-	1630,0	-	1630,0	0%
88.1	02.01.01.05	646,3	13977,4	13273,5	703,9	94,9%
Iš viso:		847,2	151163,6	148547,8	2615,8	98,3%

1 diagrama. 2004 m. sąmatos plano ir gautų asignavimų palyginimas

Iš viso devynioms programoms buvo skirta, įskaitant patikslinimus, 151163,6 tūkst. Lt, gauta 148547,8 tūkst. Lt, t.y. 98,3 % arba 2615,6 tūkst. Lt mažiau. Tarnyba ir jos struktūriniai padaliniai neteikė paraiškų 2615,6 tūkst. Lt skirtiems asignavimams gauti. Specialiosios PHARE programos (kodas 50.1) investicinio projekto signalizacijos, stebėjimo ir skaitmeninio ryšio kompleksų prie būsimų Lietuvos išorinių sienų vykdymui skirti asignavimai 1630 tūkst. Lt nepanaudoti, Specialiosios Ignalinos atominės elektrinės apsaugos ir kitų paslaugų teikimo programai (kodas 88.1) - 703,9 tūkst. Lt. Šių programų vykdymui skirtos lėšos perkeltos į kitus metus.

Tarnyba kartu su pavaldžiomis įstaigomis padarė 148547,8 tūkst. Lt kasinių išlaidų ir 145750,3 tūkst. Lt faktinių išlaidų. Įstaigos panaudojo visus gautus asignavimus. Lyginant kasines ir faktines išlaidas, faktinės 2797,5 tūkst. Lt mažesnės už kasines išlaidas, nes per metus pagal patvirtintą priemonių planą Tarnyba kartu su pavaldžiomis įstaigomis dengė 2004-01-01 susidariusį darbo užmokesčio kreditorinį įsiskolinimą.

Tarnyboje ir pavaldžiose įstaigose 2005-01-01 patvirtintų pareigybių skaičius yra 5046, faktiškai užimtų pareigybių skaičius – 4601, taigi laisvų etatų skaičius – 445. Laisvų etatų skaičius 2004-01-01 buvo 451.

Klaidos, pažeidimai, netikslumai

Darbo užmokestis

2004 m. kontroliavome Tarnybos darbo užmokesčio panaudojimą, nes Štabas ir pavaldžios įstaigos 2003 m. darbo užmokesčiui patvirtintus asignavimus viršijo 2726,2 tūkst. Lt. 2004 m. gegužės 28 d. Tarnybos vadas J. Jurgelis patvirtino priemonių planą darbo užmokesčio kreditoriniam įsiskolinimui sumažinti, dėl to 2004 m. skirtų lėšų įsiskolinimas buvo sumažintas 2706,8 tūkst. Lt ir 2005 m. sausio 1 d. yra 19,4 tūkst. Lt.

2 lentelė. 2004 m. darbo užmokesčio fondo panaudojimas pagal Tarnybos struktūrinius padalinius

Programa	Programos vykdytojai	2004-01-01 kreditorinis įsiskolinimas	2005-01-01 kreditorinis įsiskolinimas
1.4	Štabas (3 funkcija)	30,1	1,2
	Štabas (2 funkcija)	4,0	0
	Ignalinos rinktinė	346,3	0
	Vilniaus rinktinė	505,9	0
	Varėnos rinktinė	282,6	0,8
	Lazdijų rinktinė	305,7	8,8

	Pagėgių rinktinė	448,7	0,1
	Pakrančių apsaugos rinktinė	369,6	0
	Šiaulių rinktinė	407,3	0
1.5	Užsieniečių registracijos centras	1,8	0
1.6	Visagino pasieniečių mokykla	0	0
88.1	Ignalinos AE apsaugos rinktinė	24,2	8,5
	Pakrančių apsaugos rinktinė	0	0
46.1	Vilniaus rinktinė	0	0
	Pagėgių rinktinė	0	0
Iš viso		2726,2	19,4

Kaip matyti iš lentelės duomenų, 2003 m. susidariusius kreditorinius įsiskolinimus padengė Ignalinos ir Vilniaus, Pakrančių apsaugos, Šiaulių ir Pagėgių rinktinės, Užsieniečių registracijos centras. Atlikus Tarnybos atskirų struktūrinių padalinių priskaičiuoto darbo užmokesčio analizę, nustatyta, jog, vadovaujantis 2004 m. balandžio 20 d. Tarnybos vado J. Jurgelio įsakymu Nr. 4-172 „Dėl valstybės biudžeto skirtų asignavimų naudojimo kontrolės“, Biudžeto planavimo ir apskaitos valdybos viršininkas K. Pileckas neužtikrino pakankamos valstybės biudžeto asignavimų naudojimo kontrolės, nesant darbo užmokesčio ekonomijai, buvo mokamos skatinamosios išmokos ir asmeniniai priedai. Vykdam 2004 m. liepos 5 d. vidaus reikalų ministro įsakymą Nr. 1TE-140 „Dėl priemokų skyrimo“, Tarnybos vadui J. Jurgeliui buvo išmokėta 45% darbo užmokesčio priemoka, nors minėto įsakymo 2 p. nurodyta, kad priemoka mokama esant įstaigos darbo užmokesčio fondo ekonomijai. Tokiu būdu, naudojant 1.4 programos 3 funkcijai „Valstybės sienos tarnybos ir kitų pajėgų, išlaikomų iš valstybės, valdymas“ skirtas lėšas, susidarė 1,2 tūkst. Lt kreditorinis darbo užmokesčio įsiskolinimas. Ignalinos AE apsaugos rinktinė per 2004 m. išmokėjo 265,2 tūkst. Lt vienkartinių piniginių išmokų ir metų pabaigoje neužteko 8,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui už gruodžio mėnesį išmokėti.

Tarnybos Štabo, Varėnos, Ignalinos AE apsaugos ir Pakrančių apsaugos rinktinėse, taikant darbo užmokesčio priedų ir priemokų 70% pareiginės algos apribojimą, Pakrančių apsaugos rinktinėje 2004 m. buvo priskaičiuota ir neišmokėta 15,5 tūkst. Lt, o Tarnybos Štabe – 8,9 tūkst. Lt darbo užmokesčio.

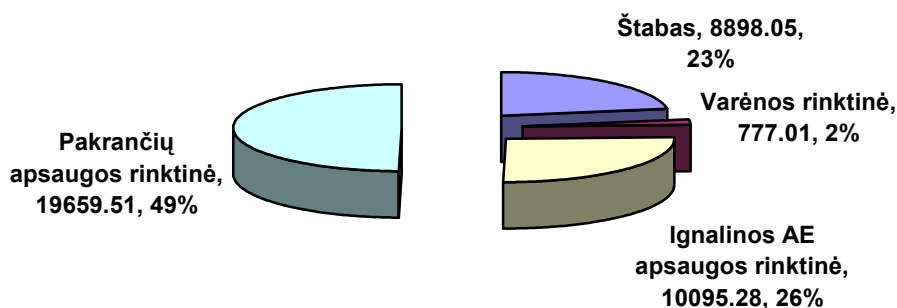
Tarnyboje, nesilaikant Valstybės tarnybos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies reikalavimų, pareigūnų darbo užmokesčio priedų ir priemokų suma viršijo 70% pareiginės algos. Tik audito metu 2005 m. kovo 1 d. Tarnybos vadas S. Stripeika raštu „Dėl priedų ir priemokų mokėjimo ribojimo“ informavo pavaldžias įstaigas dėl darbo užmokesčio priedų ir priemokų 70% apribojimo teisingo taikymo.

Audito metu nustatyta, kad Varėnos rinktinėje priedų ir priemokų suma 777,01 Lt viršijo 70% pareiginės algos. Audito metu, atsižvelgiant į auditorių pastabas, buvo įvesti pakeitimai kompiuterinėje darbo užmokesčio apskaitos programoje, kurie neleis priedų ir priemokų sumoms viršyti 70% pareiginės algos. Nustatyta permokėta priedų ir priemokų suma perskaičiuota darbuotojų sutikimu.

Pakrančių apsaugos rinktinėje dėl 70% pareiginės algos viršijimo nustatyta didesnio atlyginimo už atostogas priskaitymo ir išmokėjimo atvejų. Nustatyta 4159,51 Lt darbo užmokesčio permoka. Atsižvelgiant į auditorių pastabas ir siūlymus, nuo 2004 m. gruodžio mėnesio kompiuterinė darbo užmokesčio apskaitos programa yra patobulinta. Ji neleidžia priedams ir priemokoms viršyti 70% pareiginės algos. 2004 m. gruodžio mėnesį Finansų skyriaus specialistė D. Bučinskienė įnešė į kasą 1018,8 Lt permokėtą darbo užmokestį.

Ignalinos AE apsaugos rinktinėje tik 2004 m. gegužės mėnesį kompiuterinėje darbo užmokesčio apskaitos programoje įvesti apribojimai, neleidžiantys priedų ir priemokų sumai viršyti 70% pareiginės algos. Dėl šios priežasties 2004 m. sausio–balandžio mėnesiais darbo užmokesčio priedų ir priemokų permokėta suma sudarė 10095,28 Lt. 2004-2005 m. permokos išskaičiuojamos darbuotojų sutikimu. 2004 m. išskaičiuotos permokos suma sudaro 3879,64 Lt, 2005 m. išskaičiuota ir pervesta į biudžetą permokos suma sudaro 4212,96 Lt. Audito metu yra sustiprinta išankstinė finansų kontrolė, peržiūrėti Finansų skyriaus darbuotojų pareigybių aprašymai, peržiūrėtos ir konkretizuotos finansų kontrolės taisyklės.

2 diagrama. Nustatytų darbo užmokesčio priedų ir priemokų sumų, viršijančių 70% pareiginės algos, pasiskirstymas pagal Tarnybos struktūrinius padalinius

Audito metu nustatyta, jog VSAT Štabo ir rinktinių vadovai sudaro mokymosi sutartis su darbuotojais visam mokymosi laikotarpiui, kuriomis įsipareigoja suteikti mokymosi atostogas,

mokant vidutinį darbo užmokestį. Pažymėtina, jog, nesilaikant 2004-04-27 Tarnybos vado įsakymu Nr. 4-193 patvirtintų Mokymosi atostogų apmokėjimo tvarkos reikalavimų, antrojo aukštojo universitetinio mokslo studijos yra nesusijusios su pareigūnų vykdomomis funkcijomis. Įvertinus 2004 m. mokymosi sutarčių su Varėnos rinktinės darbuotojais sudarymo tikslingumą ir mokymosi atostogų apmokėjimą, nustatyta, jog Rinktinės vadovas A. Sadkauskas sudarė 52 mokymosi sutartis visam mokymosi laikotarpiui, mokant vidutinį darbo užmokestį. Iš jų 21 pareigūnas jau turi aukštąjį išsilavinimą. Atsižvelgiant į auditorių pastabas, 2004-08-23 Tarnybos vadas išleido įsakymą Nr. 4-378, kuriame nurodoma kiekvienais mokslo metais peržiūrėti mokymosi sutartis. Vadovaujantis šiuo įsakymu, Varėnos rinktinėje mokymosi sutarčių peržiūrėjimas numatomas 2005 m. rugpjūčio–rugsėjo mėnesiais. Tarnybos Štabe jau yra sudaromos mokymosi sutartys vieneriems mokslo metams, kurios bus peržiūrimos metams pasibaigus.

Varėnos rinktinės ne visų valstybės tarnautojų pareigybių aprašymai atitinka 2002-11-05 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1733 „Dėl valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos patvirtinimo“ nustatytus reikalavimus. Finansų skyriaus viršininko, jo pavaduotojo, specialistų pareigybių aprašymuose (A ir B lygio statutiniai valstybės ir B lygio karjeros valstybės tarnautojai) tikslai, funkcijos ir reikalavimai sutampa. Skiriasi tik reikalavimas dėl turimo išsilavinimo. Šių valstybės tarnautojų pagrindinės funkcijos dubliuotos, neatskirtos ir nenurodytas pavaldumas. Pažymėtina, jog Finansų skyriaus viršininko pareigybės aprašymas neatitinka Nuostatų.

Atsižvelgiant į auditorių pasiūlymus, buvo peržiūrėti ir 2005-02-22 Varėnos rinktinės vado įsakymu Nr. 4-80 patvirtinti nauji Finansų skyriaus darbuotojų pareigybių aprašymai. Parengtas naujas Finansų skyriaus viršininko pareigybės aprašymas, atitinkantis Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatus. Naujuose pareigybių aprašymuose aiškiai atskirtos kiekvienos pareigybės funkcijos, tikslai, šias pareigas einančio valstybės tarnautojo atsakomybė.

Audito metu pastebėta, jog Pakrančių apsaugos rinktinėje užkardų vadų ir vado pavaduotojų patvirtintuose pareigybių aprašymuose nurodyta, jog jie turi užtikrinti užkardai paskirto valstybės sienos ruožo valstybės sienos apsaugą, planuoti, organizuoti ir kontroliuoti užkardos veiklą. Taigi jų darbo laikas nėra susijęs su darbo trukme. Nepaisant to, užkardų vadų ir vado pavaduotojų darbas naktimis ir švenčių dienomis fiksuojamas patvirtintuose darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose. Atkreiptinas dėmesys, jog Rinktinėje minėtų pareigūnų darbo laikas nereglamentuotas vidaus administravimo aktais. Viršvalandinių darbų apribojimą reglamentuoja LR darbo kodekso 150 straipsnio 5 dalis, kurioje nustatyta, jog „viršvalandiniu darbu nelaikomas administracijos pareigūnų darbas, viršijantis nustatytą darbo trukmę“. Tokiu būdu yra rizika dėl administracinių ginčų.

Tarnybos Štabo ir rinktinių vadų patvirtintose Finansų kontrolės taisyklėse nurodytos ūkinių operacijų vykdymo kontrolės procedūros – išankstinė, einamoji ir paskesnioji. Tarnybos Štabo,

Varėnos ir Ignalinos AE apsaugos rinktinėse šios yra nepakankamai veiksmingos ir efektyvios, o Pakrančių apsaugos rinktinėje – nepakankamai apibrėžtos, ir numatyta atsakomybė už kontrolės procedūrų atlikimą.

Trumpalaikis turtas

Audito metu nustatyta, kad Tarnyboje ir pavaldžiose įstaigose silpna uniforminės aprangos planavimo ir naudojimo kontrolė. Vykdamas VSAT vado 2004-03-04 įsakymą Nr. 4-104 „Dėl pareigūno pinigų krepšelio tarnybinei uniformai įsigyti formavimo ir apskaitos instrukcijos patvirtinimo“, Varėnos rinktinės paraiškose nurodytas kiekis ne visais atvejais pagrįstas. Nors audito metu buvo imtasi kontrolės stiprinimo priemonių, tačiau Tarnybos ir pavaldžių įstaigų sandėliuose, nesilaikant Tarnybos vado 2002-09-04 įsakymo Nr. 360 „Dėl aprangos, atributikos ir ekipuotės apskaitos tvarkos patvirtinimo“ 8 punkto reikalavimo, liko aprangos už 3422,3 tūkst. Lt arba 2,3 karto buvo viršytas nustatytas normatyvas. Pažymėtina, kad tokia padėtis buvo ir ankstesniais metais.

Vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-06-14 nutarimą Nr. 748 „Dėl pareigūnų tarnybinių uniformų ir skiriamųjų ženklų pavyzdžių patvirtinimo“ Tarnyba įsigijo naujos aprangos už 3409,2 tūkst. Lt. Tuo tarpu sandėliuose sukauptus seno pavyzdžio tarnybinės uniformos likučius, viršijančius normatyvus, Tarnyba nurašė ir leido pavaldžioms įstaigoms nurašyti už 209,7 tūkst. Lt. Pažymėtina, kad seno pavyzdžio simbolika, pareigūnų laipsnių skiriamieji ženklai (jogailaičių kryžiai, metaliniai kepurėlių ženklai ir pan.) buvo nurašyti, neaptariant jų likvidavimo būdo. Be to, Pakrančių apsaugos rinktinė, neturėdama VSAT vado sprendimo, nurašė nenaudotą seno pavyzdžio pareigūnų uniforminę aprangą už 3,0 tūkst. Lt, taigi yra rizika dėl uniforminės aprangos naudojimo pavaldžiose įstaigose pagal paskirtį. Iš viso per audituojamą laikotarpį iš sandėlių nurašyta seno pavyzdžio uniforminės aprangos už 212,7 tūkst. Lt.

Taip pat nustatyta, kad sandėliuose sukaupta 1695 vnt. seno pavyzdžio marškinių už 48 tūkst. Lt. Audito metu Valstybės kontrolė raštu kreipėsi į VSAT vadą J. Jurgelį dėl seno pavyzdžio nenaudojamų uniforminių marškinių, viršijančių normatyvą, panaudojimo. Atsižvelgdamas į rekomendacijas, VSAT vadas 2004-12-27 išleido įsakymą Nr. 4-671 „Dėl VSAT prie VRM tarnybinės uniformos dėvėjimo normų“, kurio 2.3 punkte nurodyta neišduoti naujo pavyzdžio tarnybinės uniformos, kol nebus išduoti seno pavyzdžio žalios spalvos marškiniai, pilotės ir skiriamieji ženklai, o VSAT vado 2005-02-25 įsakymu Nr. 4-100 patvirtintos naujos tarnybinės uniformos dėvėjimo taisyklės. Be to, VSAT vado 2005-03-22 įsakymu Nr. 4-153 sudaryta darbo grupė, kuriai pavesta iki 2005-10-01 parengti patvirtinti finansinius tarnybinės uniformos normatyvus, suderintus su Lietuvos Respublikos finansų ministerija.

Ilgalaikis turtas

Audito metu nustatyta neracionalių valstybės turto panaudojimo atvejų.

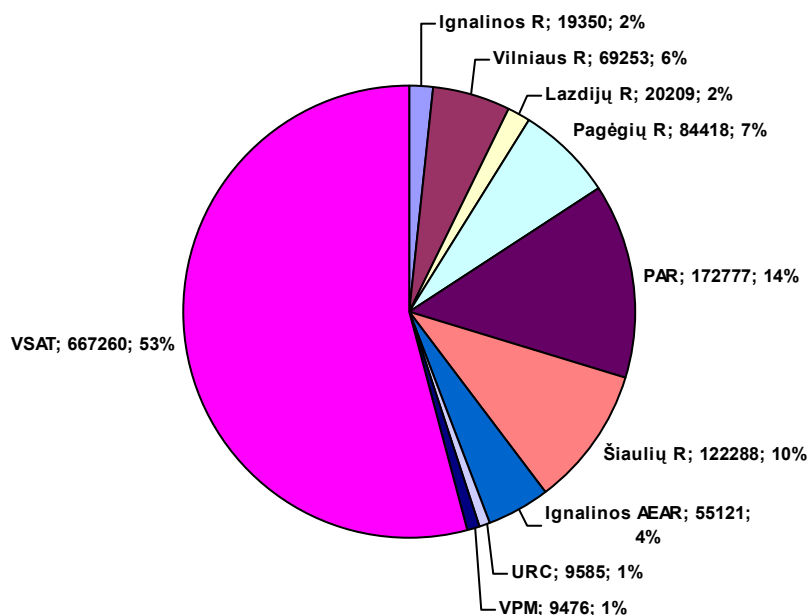
Nuo 2003 m. spalio mėn. Varėnos rinkinei paskirta dokumentų tyrimo įranga (ultravioletiniai prietaisai „Waldmann DOC 101 ir EC 210“) už 9,2 tūkst. Lt pradėta eksploatuoti tik 2004 m. kovo mėn. Iš investicinių lėšų įsigytos vertybės pusę metų buvo sandėliuojamos, nors turėjo būti įdiegtos Rinktinės padaliniuose. Pažymėtina, kad apie ne laiku įdiegtą šią kriminalistinę įrangą kitose rinktinėse buvo minėta praeitų metų ataskaitoje.

VSAT vado 2003-11-24 įsakymas Nr. 4-622 dėl ilgalaikio turto (kontrolinė pėdsakų juosta, patrulinis takas ir apsauginė tvora už 768,7 tūkst. Lt) perdavimo iš Varėnos rinktinės Lazdijų rinkinei įvykdytas tik 2004-11-03, nes trūko kontrolės.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimo Nr. 719 patvirtintomis nuostatomis ir siekiant įvertinti Tarnyboje esamo ilgalaikio ir trumpalaikio turto būklę, VSAT vado 2004-10-29 įsakymo Nr. 4-551 „Dėl metinės inventORIZACIJOS“ 1.2.3 p. sudaryta darbo grupė (pirmininkas – Informatikos ir ryšių valdybos viršininkas G. Skripkauskas) kompiuterinei įrangai ir kitoms materialinėms vertybėms inventorizuoti pas 4 materialiai atsakingus asmenis. Metinės inventORIZACIJOS aprašuose dėl materialinių vertybių saugojimo jų vietose jokių pastabų ar pasiūlymų nenurodyta.

Audito metu buvo vertintos Tarnyboje nustatytos kompiuterinės technikos ir ryšių priemonių valdymo procedūros. Pas Tarnybos Štabo materialiai atsakingus asmenis patikrinus kompiuterinės technikos (monitorių ir procesorių) apskaitą, nustatyta, kad 2005-01-01 Štabo sandėliuose ir darbo vietose yra 264 kompiuterių komplektai, kai tuo tarpu užimta 230 etatų. Nesilaikant 2003-07-14 VSAT vado patvirtintų Finansų kontrolės taisyklių 18 p., Informatikos ir ryšių valdyba (viršininkas G. Skripkauskas) neparengusi išduotos technikos naudojimo dokumentų. Knyga, kurioje registruojami kompiuterinės ir programinės įrangos išdavimai tarnautojams, vedama netvarkingai, yra subraukyta, ištaisyta, ne kiekvienu atveju yra išdavimo ir grąžinimo datos, darbuotojų parašai. Nereglamentuota 44 nešiojamųjų kompiuterių išdavimo eksploatuoti tvarka. Audito metu nustatyta atvejų, kuomet vienam darbuotojui išduoti 4 nešiojamieji kompiuteriai. Stinga patalpų, yra sukaupta nereikalingos ir netinkamos naudoti kompiuterinės įrangos, todėl technika sandėliuojama nepritaikytose tam tikslui patalpose. Materialinės vertybės laikomos ant betoninio grindinio, nes nėra stelažų ir lentynų. Tose pačiose patalpose laikomas dviems materialiai atsakingiems asmenims priklausantis turtas. Tarnyboje ir pavaldžiose struktūriniuose padaliniuose sukaupta nereikalingos ir netinkamos naudoti kompiuterinės įrangos bei ryšio priemonių už 1229,7 tūkst. Lt.

3 diagrama. 2005-01-01 nereikalingos ir netinkamos kompiuterinės įrangos bei ryšio priemonės Tarnybos struktūriniuose padaliniuose

Į tokią eksploatuojamo turto tvarką nekreipė dėmesio nei 2004-11-28 metinę inventORIZACIJĄ atlikusi darbo grupė, nei 2005-02-07 komisija (pirmininkas G. Skripkauskas), dalyvavusi perduodant turta.

Pažymėtina, kad Tarnyboje nustatytos ilgalaikio turto (kompiuterinės technikos ir ryšio priemonių) valdymo procedūros kelia riziką dėl piktnaudžiavimo faktų. Audito metu su rizikos veiksniais supažindintas VSAT vadas S. Stripeika. Atsižvelgdamas į rekomendacijas, VSAT vadas 2005-05-10 įsakymu Nr. 4-269 „Dėl kompiuterinės technikos, ryšio priemonių ir programinės įrangos išdavimo ir naudojimo instrukcijos“ patvirtino kompiuterinės technikos, ryšio priemonių ir programinės įrangos išdavimo ir naudojimo instrukciją bei apskaitos korteles.

Tiriant 2004 metais sudarytus sandorius nustatyta, kad pagal Tarnybos 2004-09-23 sudarytos sutarties Nr. (21)-16-230 su pil. K. Pilecku (Tarnybos Biudžeto planavimo ir apskaitos valdybos viršininku) dėl tarnybinio buto nuomos, apskaičiuotam nuomos mokesčiui nepagrįstai pritaikyta 20% nuolaida. Pažymėtina, kad sutartį vizavę Tarnybos pareigūnai - Štabo viršininko pavaduotojas plėtrai V. Novikovas ir Teisės skyriaus vyresnioji specialistė V. Plotnikovienė – neatsakingai atliko savo pareigas. Jie turėjo kontroliuoti, kad pasirašytos sutartys atitiktų teisės aktų reikalavimus. Sutartis pasirašyta vadovaujantis negaliojančiu teisės aktu. Audito metu nurodytą klaidą Tarnyba ištaisė.

Pastebėjimai

Audito metu pastebėta, jog 2004-05-31 Varėnos rinktinės vado A. Sadkausko ir Tarnybos vado J. Jurgelio teikimu, suderinus su Tarnybos Biudžeto planavimo ir apskaitos valdybos viršininku K. Pilecku, Varėnos rinktinės Finansų skyriaus viršininkui S. Povilavičiui 2004-07-05 vidaus reikalų ministro V. Bulovo įsakymu Nr.1TE-136 anksčiau už nustatytą terminą buvo suteiktas vidaus tarnybos majoro laipsnis už ypač didelius nuopelnus tarnybinėje veikloje bei gerus darbo rezultatus. Tačiau, rengiant minėtą teikimą, neatsižvelgta į pareigūno S. Povilavičiaus faktiškai vidaus tarnyboje išdirbtą laiką, tiesioginių pareigų vykdymą ir tikruosius nuopelnus tarnybinėje veikloje. S. Povilavičiaus vidaus tarnybos stažas yra nuo 2002-12-03, o per 2004 m. sausio–gegužės mėnesius jam priklausė dirbti 104 darbo dienas, faktiškai dirbo 54, nes sirgo ir buvo mokymosi, nesusijusio su vykdomomis funkcijomis, atostogose. Minėtame teikime kaip nuopelnas nurodytos Finansų skyriaus viršininko pareigybės aprašyme nustatytos funkcijos. Be to, Rinktinės vado patvirtintoje 2004-03-12 tarnybinio patikrinimo išvadoje „Dėl komandiruočių apmokėjimo Varėnos rinktinės pareigūnams“ S. Povilavičiui siūloma skirti tarnybinę nuobaudą – griežtą išpėjimą už aplaidų pareigų atlikimą, nors tokios nuobaudos Vidaus tarnybos statusas nenumato.

Pakrančių apsaugos rinktinė nesilaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintų Valstybės ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 72 punkto reikalavimų. 2003 metais už pavogtą tarnybinį automobilį gautas žalos atlyginimo lėšas, t.y. 11600 Lt draudimo įmokas panaudojo naujam turtui įsigyti, neturėdama įstaigos vadovo patikslintos patvirtintos sąmatos.

Audito metu patikrinus ilgalaikio turto valdymo procedūras pavaldžiose rinktinėse, nustatyta, kad Pakrančių apsaugos rinktinė tik 2004 metais nurašė nusidėvėjusius ir nenaudojamus faksus už 6,1 tūkst. Lt, kai VSAT vado A.Songailos leidimas išduotas 2001 metais.

Visagino pasieniečių mokykloje už transporto kontrolę atsakingi asmenys neužtikrino sukurtų kontrolės procedūrų taikymo ir naudojimo. Naudojamuose kelionės lapuose nenurodyti maršrutai ir pasinaudojusių asmenų pavardės. Yra rizika dėl galimo neracionalaus transporto panaudojimo. Audito metu mokyklos viršininko 2005-04-27 įsakymu Nr. 5-126 paskirtas už tarnybinių autotransporto priemonių kelionės lapų pildymo kontrolę atsakingas mokyklos darbuotojas.

Taigi Tarnyboje veikianti biudžeto lėšų planavimo ir naudojimo tvarka neužtikrina racionalaus lėšų naudojimo įsigijant uniforminę aprangą, ekipuotę ir ilgalaikį turta.

Audito metu pastebėta, kad Tarnyboje ir pavaldžiose įstaigose buhalterinė apskaita nėra visiškai kompiuterizuota, tačiau nuo 2004 metų pabaigos pradėta diegti integruota apskaitos programa, kuri apims visas apskaitos sritis.

Tarnybos vadovybė suvokia vidaus kontrolės sistemos būtinumą, svarbą ir sudaro sąlygas jai funkcionuoti. Sukurta vidaus kontrolę reglamentuojanti teisinė bazė, kuri apibrėžia kiekvienoje apskaitos srityje kontrolės procedūras. Vadovaujamosi Tarnybos vado ir rinktinių vadų patvirtintomis Finansų kontrolės taisyklėmis, kurios reglamentuoja išankstinę, einamąją ir paskesniąją kontrolę.

Ne visų apskaitos sričių kontrolės procedūros ir ne visais atvejais yra veiksmingos ir laiku užkerta kelią klaidoms. Yra viena iš pagrindinių rizikų, turinti įtakos vidaus kontrolės aplinkai – Tarnybos vadovybės pasikeitimas 2 kartus per metus. Esant nepakankamai reglamentuotoms kontrolės procedūroms, yra klaidų ir pažeidimų rizika darbo užmokesčio, trumpalaikio turto ir ilgalaikio turto apskaitos srityse. Dėl to šiose srityse atlikome detalias savarankiškas procedūras. Įvertinę vidaus kontrolę, rizikos veiksnius ir riziką mažinančias priemones kitose apskaitos srityse, darome išvadą, jog galima pasitikėti sukurta vidaus kontrolės sistema.

Pažymėtina, kad audito metu buvo geranoriškai reaguojama į auditoriaus pareikštas pastabas ir pasiūlymus.

Rekomendacijos

Atsižvelgdami į išdėstytus dalykus, rekomenduojame:

- Sustiprinti vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų darbo užmokesčiui skirtų biudžeto lėšų naudojimą pagal patvirtintus asignavimus, teisingą priedų ir priemonų mokėjimą ir vidutinio darbo užmokesčio už atostogų laikotarpį skaičiavimą;
- Numatyti papildomas vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų tinkamą valstybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo.
- Spręsti klausimą dėl mokymosi sutarčių tikslingumo bei Pakrančių apsaugos rinktinės pareigūnams permokėto darbo užmokesčio.
- Stiprinti Tarnyboje pareigūnų skatinimo kontrolę.

Tikimės, kad Jūs atsižvelgsite į mūsų rekomendacijas ir apie jų įgyvendinimą informuosite iki 2005 m. spalio 10 d.

Finansinio audito 3-jo departamento direktorius

Vytautas Budriūnas

Vyresnioji valstybinė auditorė

Zita Dindaitė

Susipažinome:

Tarnybos vadas

Saulius Stripeika

Biudžeto planavimo ir apskaitos valdybos
viršininkas

Kęstutis Pileckas